

Aan

Minister

nota

Vaststelling wijziging Beleidsregels grote rivieren en
publicatie Beleidsbrief grote rivieren

TER BESLISSING

Datum

17 januari 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/15527

Opgesteld door

Hoofd-dir. Bestuurlijke &
Juridische Zaken
Directie Milieu, Ruimte en
Water
Afdeling WIO

Beslistermijn

24-1-2025

Bijlagen

6

Aanleiding

De *Beleidslijn* grote rivieren (Beleidslijn) schrijft voor wat wel en niet is toegestaan in het rivierbed van de grote rivieren. Doel van de Beleidslijn is dat er voldoende ruimte in het rivierbed is voor het afvoeren en bergen van rivierwater en voorkomen wordt dat nieuwe activiteiten of objecten een toekomstige verruiming van de rivier duurder of onmogelijk maken. Om aan de doelen te blijven voldoen is het nodig de Beleidslijn te actualiseren en in dat kader onder meer de *Beleidsregels* grote rivieren (Bgr) aan te passen.

Oktober jl. heeft u akkoord gegeven op de voorgestelde aanpassingen en is de internetconsultatie gestart (zie bijgevoegde nota, 07). Deze is inmiddels afgerond. Op basis van de reacties wordt nu voorgesteld de Bgr op een aantal punten te wijzigen. In deze nota gaan we hierop in.

Advies is om de aangepaste Bgr (Bgr 2025) uiterlijk op 29 januari vast te stellen, zodat die op 1 februari in werking kan treden. Ook adviseren wij u de Tweede Kamer per brief te informeren over de nieuwe Beleidslijn en de Bgr 2025.

Voor de doorwerking van de nieuwe Beleidslijn is het ook nodig om regelgeving onder de Omgevingswet te wijzigen. In bovengenoemde nota bent u hierover geïnformeerd. De planning is dat die wijzigingen begin 2026 in werking treden. Over dit proces zullen wij u uiterlijk in februari 2025 een separate nota toezenden.

Geadviseerd besluit

1. het besluit tot vaststelling van de Bgr 2025 en de bijbehorende toelichting te ondertekenen (02);
2. de beleidsbrief naar de Tweede Kamer te sturen (03).

Daarnaast wordt u gevraagd kennis te nemen van

1. de uitgangspunten voor maatwerkafspraken waarover uw voorganger eerder al heeft besloten (bijlage 04);
2. de uitvoerbaarheidstoets van Rijkswaterstaat (bijlage 05).

Kernpunten

Om Nederland veilig en leefbaar te houden, is het noodzakelijk de Beleidslijn te actualiseren. In de kern komt dit erop neer dat voortaan het uitgangspunt is dat IenW in het rivierbed geen omgevingsvergunning meer verleent voor niet-

riviergebonden activiteiten. Dit uitgangspunt ('nee, tenzij') gold al in een deel van het rivierbed, maar zal nu overal in het rivierbed gaan gelden waar er voor die activiteiten een omgevingsvergunning van u nodig is.

Uitkomsten consultatie

Voor goede doorwerking van de nieuwe Beleidslijn is het nodig de Bgr en regelgeving onder de Omgevingswet te wijzigen. De voorstellen tot wijziging hebben van half oktober tot half december 2024 ter consultatie gelegen. In totaal zijn er 101 reacties ontvangen.

- Steun voor nieuwe koers

Uit de reacties volgt dat er over het algemeen steun is voor de nieuwe koers. Veel gemeenten en provincies hebben in hun reacties het belang van deze aanpassingen onderstreept en zijn blij dat overal in het rivierbed nu dezelfde (strengere) regels gaan gelden.

- Zorgen over inperken ontwikkelmogelijkheden

Een aantal burgers, bedrijven en decentrale overheden hebben zorgen geuit. De voornaamste zorg is dat de ontwikkelmogelijkheden in het rivierbed beperkter worden. De actualisatie van de Beleidslijn zal in delen van het rivierbed inderdaad voor minder ontwikkelruimte zorgen. Dit is een bewuste keuze. Nu laten de regels namelijk nog niet-riviergebonden activiteiten als woningbouw en vakantieparken toe. Dat is zeer onverstandig; hogere rivierafvoeren, extremere neerslag en zeespiegelstijging vragen om terughoudendheid in ruimtelijke ontwikkelingen. De aangescherpte regels waarborgen waterveiligheid. Het rivierbed wordt echter niet volledig op slot gezet. Zo blijven onder meer riviergebonden activiteiten en kleine, tijdelijke en periodieke activiteiten mogelijk.

Nieuwe Bgr uitvoerbaar

Rijkswaterstaat (RWS) heeft een uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd op een concept van de voorgestelde wijzigingen (bijlage 05). Het oordeel luidt dat de voorgestelde wijzigingen uitvoerbaar zijn. Bovendien geeft RWS aan de koers te ondersteunen. Wel wordt een aantal aandachtspunten meegegeven. Zo merkt RWS op dat het niet gelijktijdig invoeren van alle wijzigingen om extra aandacht vraagt. Mede om die reden is er vanuit het ministerie veelvuldig contact met decentrale overheden. Ook vraagt RWS aandacht voor de personele consequenties van deze wijzigingen; de implementatie vraagt tijdelijk extra inzet en het is nog onduidelijk of er structureel meer capaciteit nodig is. Beleid blijft hierover nauw in gesprek met RWS.

Daarnaast wijst RWS op een mogelijk juridisch risico. RWS veronderstelt dat de nieuwe regels een (vrij absoluut) bouwverbod inhouden voor alle niet-riviergebonden activiteiten en heeft twijfels of aan dit verbod een voldoende onderbouwing ten grondslag ligt. Deze veronderstelling is onjuist; de Bgr 2025 beperkt weliswaar de mogelijkheden om niet-riviergebonden activiteiten te verrichten maar van een absoluut bouwverbod is geen sprake. Verder kan ter onderbouwing van de voorliggende wijziging nog worden gewezen op de nu al beschikbare onderzoeken (o.a. de KNMI'23 klimaatscenario's), de zeer ingrijpende gevolgen als we niets extra's doen en de noodzaak om onomkeerbare ontwikkelingen te voorkomen (voorzorgbeginsel). De overige aandachtspunten zijn voor zover nodig inmiddels ook opgepakt.

Datum

17 januari 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/15527

Opgesteld door

Hoofd-dir. Bestuurlijke &
Juridische Zaken
Directie Milieu, Ruimte en
Water
Afdeling WIO

Aan

Minister

Bijlagen

5

Aanpassingen op basis van de consultatie

Om tegemoet te komen aan een deel van de geuite zorgen worden de volgende aanpassingen in de Bgr voorgesteld:

- *Extra projecten toevoegen aan overgangsregeling*

Tijdens de consultatieperiode zijn enkele projecten geïdentificeerd die op basis van de vastgestelde criteria nog toegevoegd kunnen worden aan de overgangsregels. Voor deze projecten gaan de nieuwe regels niet gelden.

- *Begrip 'zwaarwegend' laten vervallen*

Om meer duidelijkheid te bieden en tegemoet te komen aan de zorgen vanuit de agrarische sector, is het voorstel om bij de uitbreiding van grondgebonden agrarische bedrijven niet meer te toetsen of daarmee een 'zwaarwegend' belang is gemoeid. Dit biedt agrarische ondernemers meer zekerheid en ondersteunt een duurzame voortzetting van hun bedrijfsvoering.

- *Verschuiven peildatum 10% uitbreidingsregeling*

Het voorstel is om de peildatum voor de uitbreiding van bestaande bebouwing in het deel van het rivierbed waarvoor het uitgangspunt van 'nee, tenzij' nog niet gold te verschuiven naar de ingangsdatum van de Bgr 2025. Deze verschuiving biedt eigenaren na 1 februari 2025 de mogelijkheid om bestaande bebouwing (eenmalig) met maximaal 10% uit te breiden.

- *Kampereiland, Afgedamde Maas, Hollandse IJssel en Zuid-Hollandse eilanden meenemen in vervolgonderzoek naar toepassingsgebied van de Bgr 2025*

Het voorstel is om bovengenoemde gebieden mee te nemen in het onderzoek naar de begrenzing van het gebied waarvoor een omgevingsvergunning van u nodig is. Het ministerie start dit in 2025 op. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek wordt samen met de decentrale overheden gekeken of er aanpassingen in het toepassingsgebied van de Bgr 2025 nodig zijn.

Met deze voorgestelde aanpassingen doet u zoveel mogelijk recht aan de ontvangen reacties zonder afbreuk te doen aan de beleidsdoelen.

Krachtenveld

Bij het onderzoek naar de actualisatie van de Beleidslijn zijn diverse belanghebbenden betrokken, waaronder riviergemeenten, waterschappen, provincies en andere departementen. De resultaten en aanbevelingen zijn in juli en oktober 2023 besproken met bestuurlijke partners in het Bestuurlijk Overleg Water, waar brede steun bleek te zijn voor de nieuwe koers. Bij de verdere uitwerking zijn ook riviergemeenten betrokken.

Bijlage 06 bevat een korte samenvatting van de resultaten van de (internet)consultatie en reactie daarop. Er is in algemene zin brede steun voor de voorgestelde koers maar er zijn ook de nodige zorgen geuit, bijvoorbeeld over de vrees dat het rivierengebied volledig op slot wordt gezet of dat er onvoldoende integraal wordt gekeken. Veel van deze zorgen lijken echter voort te komen uit een onjuist beeld van de voorgestelde wijzigingen. Zo wijzigt voor grote delen van het rivierbed de situatie in de praktijk niet of nauwelijks, omdat deze nu al onder een soortgelijk regime vallen of buiten het toepassingsbereik van de Bgr blijven vallen.

Datum

17 januari 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/15527

Opgesteld door

Hoofd-dir. Bestuurlijke &
Juridische Zaken
Directie Milieu, Ruimte en
Water
Afdeling WIO

Aan

Minister

Bijlagen

5

Maasvallei

Enkele Limburgse partijen, zoals de provincie Limburg, waterschap Limburg en gemeenten, zijn van mening dat onvoldoende integraal wordt gekeken en hebben daarnaast verzocht om meer gebieden toe te voegen aan de overgangsregels voor gebieden waar op termijn dijkversterkingsmaatregelen en/of systeemmaatregelen worden uitgevoerd. Voor die maatregelen bij die gebieden is echter nog geen projectplan of projectbesluit vastgesteld dan wel een voorkeursalternatief bepaald. Hierdoor is onvoldoende zeker dat die maatregelen 'binnen afzienbare termijn' uitgevoerd wordt. Daar komt bij dat in het merendeel van deze gebieden systeemwerkingsmaatregelen nodig zijn of de schaderisico's toenemen bij het toestaan van ontwikkelingen op basis van de Bgr 2006. Dit bevestigt dat strengere regels noodzakelijk zijn zolang de maatregelen nog niet zijn uitgevoerd. De strengere regels zijn ook niet in strijd met eerdere afspraken met het Rijk.

Datum

17 januari 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/15527

Opgesteld doorHoofddir. Bestuurlijke &
Juridische Zaken
Directie Milieu, Ruimte en
Water
Afdeling WIO**Aan**

Minister

Bijlagen

5

Kamervragen

Op 9 januari jl. zijn door leden van de SGP en BBB Kamervragen gesteld over de gevolgen van de actualisatie van de Beleidslijn voor burgers en (agrarische) bedrijven in het algemeen en Kampereiland in het bijzonder. Deze vragen sluiten nauw aan bij de reacties die in de (internet)consultatie naar voren zijn gebracht en zullen beantwoord worden conform de hoofdlijnen zoals opgenomen in bijlage 5. Hierover ontvangt u nog een separate nota.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Bgr 2025 en toelichting	Beleidsregels grote rivieren 2025 en toelichting op de regels
03	Beleidsbrief actualisatie Beleidslijn grote rivieren	In de brief vindt u het doel, de aanleiding, achtergronden en de wijzigingen van de Beleidslijn grote rivieren aan.
04	Uitgangspunten voor maatwerkafspraken	Voor projecten waar bestuurlijke afspraken met het rijk zijn gemaakt, kunnen maatwerkafspraken worden gemaakt. In dit document vindt u de uitgangspunten hiervoor.
05	Uitvoerbaarheidstoets RWS	RWS heeft door middel van een uitvoerbaarheidstoets de uitvoerbaarheid beoordeeld.
06	Hoofdlijnen (internet)consultatie actualisatie Beleidslijn grote rivieren	Deze bijlage bevat in hoofdlijnen de reacties die tijdens de consultatieronde zijn

		ontvangen en in het kort het antwoord daarop.

Datum

17 januari 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/15527

Leeswijzer bij onderliggende beslisnota's

Datum	Naam beslisnota	Toelichting
4 oktober 2024 07	(IENW/BSK-2024/250738)	Met deze nota bent u geïnformeerd over de benodigde wijzigingen in verband met de actualisatie van de Beleidslijn grote rivieren en heeft u ingestemd met de internetconsultatie.

Opgesteld door

Hoofd-dir. Bestuurlijke & Juridische Zaken
Directie Milieu, Ruimte en Water
Afdeling WIO

Aan

Minister

Bijlagen

5